

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 vtrum astutia sit peccatum speciale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

subiecta legi diuina, ut habetur Ro. 8. ergo prudentia carnis est peccatum mortale.

¶ 2. Præ. Oe pñm in Spūm sanctum est peccatum mortale: sed prudentia carnis uidetur esse peccatum in Spiritu sanctum. non. n. potest esse subiecta legi Dei, ut dicitur Ro. 8. & ita uidetur esse peccatum irreueribile, quod est proprium peccati in Spiritu sanctum. ergo prudentia carnis est peccatum mortale.

¶ 3. Præ. Maximo bono maximum malum opponitur, ut patet in 8. Eth. sed prudentia carnis opponitur prudentia, que est præcipua inter uirtutes morales. ergo prudentia carnis est peccatum mortale: & ita est peccatum mortale.

SED CONTRA. Illud, quod diminuit peccatum, non importat de se rōnem peccati mortalis: sed eam, prolequi ea, que pertinet ad curā carnis: quod uidetur ad prudentiam carnis pertinere, diminuit peccatum. ergo prudentia carnis de sui ratione non importat peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, prudens dicitur aliquis dupliciter. Vno modo simpliciter. In ordine ad finem totius uitæ: alio modo, secundum quid. In ordine ad finem aliquem particularem, puta, sicut dicitur aliquis prudens in negotiatione, uel in aliquo hmoi. Si ergo prudentia carnis accipitur secundum absolutam prudentiam rōnem, ita. q. in cura carnis constituitur ultimus finis totius uitæ, sic est peccatum mortale, quia per hoc homo auertitur a Deo, cum impossibile sit esse plures fines ultimos, ut supra habitum est. Si uero prudentia carnis accipitur secundum rationem particularem prudentia, sic prudentia carnis est peccatum ueniale. Contingit. n. quādoque, quod aliquis inordinate afficitur ad aliquod delectabile carnis absq. hoc, q. auertatur a Deo per peccatum mortale: unde non constituit finem totius uitæ in delectatione carnis. Et sic adhibere studium ad hanc delectationem consequendam, est peccatum ueniale, quod pertinet ad prudentiam carnis. Si uero aliquis actu curā carnis exercet in finem honestum, puta, cū aliquis studet comelioni propter corporis sustentationem, non uocatur prudentia carnis, quia sic utitur homo cura carnis, ut ad finem.

AD PRIMVM ergo dicendum, q. Apol. loquitur de prudentia carnis, s. m. qd. finis constituitur in bonis carnis totius uitæ humanæ, & sic est peccatum mortale.

AD SECUNDVM Dicendum, q. prudentia carnis nō importat peccatum in Spiritu sanctum. Quod. n. dicitur, q. non potest esse subiecta legi Dei, non sic est intelligendum, quod ille qui habet prudentiam carnis, non possit conuerti, & subiecti legi Dei, sed quia ipsa prudentia carnis legi Dei non potest esse subiecta, si carnis nec inuita potest esse iusta, nec calor potest esse frigidus, quamuis calidum possit esse frigidum.

AD TERTIVM Dicendum, quod oē peccatum opponitur prudentia, sicut & prudentia participat in omni uirtute: sed ideo nō oportet quod nō dicitur peccatum prudentia oppositū, sit grauissimum, sed solum q. opponitur prudentia in aliquo maximo.

ARTICVLVS IIII.

Utrum astutia sit speciale peccatum.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur q. astutia non sit speciale peccatum. Verba. n. sacra scripture non inducunt aliquem ad peccandum: inducunt autē ad iustitiam, secundū illud Prou. i. Ut detur paruulis astutia. ergo astutia non est peccatum.

A ¶ 2. Præ. Prou. 13. dicitur. Astutus omnia agit cū consilio. Aut ergo ad finem bonum, aut ad finem malū. Si ad finem bonum, non uidetur esse peccatum: si autem ad finem malum, uidetur pertinere ad prudentiam carnis uel seculi. ergo astutia nō est speciale peccatum a prudentia carnis distinctum.

¶ 3. Præ. Greg. 10. Moral. exponens illud Iob 12. Dereditur iusti simplicitas, dicit. Sapientia huius mundi est cor machinationibus tegere, sensum uerbis uelare: que falsa sunt, uera ostendere: que uera sunt, falsa demonstrare. & postea subdit. Hæc prudentia usū a iuuenibus scitur, a pueris pretio discitur: sed ea que predicta sunt, uidentur ad astutiam pertinere. ergo astutia non distinguitur a prudentia carnis, uel mundi: & ita non uidetur esse speciale peccatum.

SED CONTRA est, qd. Apol. dicit 2. ad Cor. 4. Abdicamus multa de decore, nō ambulantes in astutia, neq. adulterantes uerbum Dei. ergo astutia ē quoddā pñm.

RESPON. Dicendum, q. prudentia est recta ratio agibile, sicut scientia est recta ratio scibile. Contingit autem contra rectitudinem scientia dupliciter peccari in speculatiuis. Vno quidem modo, q. rō inducitur ad aliquam conclusionem falsam, que apparet uera. Alio modo ex eo, q. rō procedit ex aliquibus falsis, que uidentur esse uera siue sint ad conclusionem ueram, siue ad conclusionem falsam. Ita et aliquid pñm potest esse contra prudentiam, habens aliquam similitudinem eius dupliciter. Vno modo, quia studium rōnis ordinatur ad finem, qui non est uerè bonus, sed apparet: & hoc pertinet ad prudentiam carnis. Alio modo, in quantum aliquis ad finem consequendū, uel ad bonum, uel ad malū, utitur non ueris uis, sed simulatis & apparentibus, & hoc pertinet ad peccatum astutia. Unde est quoddā peccatum prudentia oppositū, & a prudentia carnis distinctum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Aug. dicit in 4. contra Iulianum. Sicut prudentia abusuue quandoque in malo accipitur: ita etiam astutia quandoque in bono, & hoc propter similitudinem unius ad alterum. Proprie tamen astutia in malo accipitur, sicut & Philosoph. dicit in 6. Ethicor.

AD SECUNDVM dicendum, q. astutia potest consistere ad finem bonum, & ad finem malū, nec oportet ad finem bonum falsis uis peruenire, & simulatis, sed ueris: unde astutia etiam si ordinetur ad bonum finem, est peccatum.

AD TERTIVM dicendum, q. Greg. sub prudentia mundi accepit oia, que possunt ad falsam prudentiam pertinere: unde etiam sub hac comprehenditur astutia.

ARTICVLVS IIII.

Utrum dolus sit peccatum, ad astutiam pertinens.

AD QVARTVM sic procedit. Videtur, quod dolus non sit peccatum ad astutiam pertinens. Peccatum. n. in perfectis uiris non inuenitur, præcipue mortale: inuenitur autem in eis aliquis dolus, secundum illud 2. ad Corinth. 12. Cum essem astutus, dolo uos cepi. ergo dolus non est semper peccatum.

¶ 2. Præ. Dolus maxime ad linguam pertinere uidetur, secundum illud Psal. 5. Linguis suis dolose agebant: astutia autē, sicut & prudentia, est in ipso actu rationis. ergo dolus non pertinet ad astutiam.

¶ 3. Præ. Prou. 12. dicitur. Dolus in corde cogitantium mala: sed non ois malorum cogitatio pertinet ad astutiam. ergo dolus non uidetur ad astutiam pertinere.

SED CONTRA est, qd. astutia ad circūueniendum ordinatur, s. m. illud Apol. ad Ephel. 4. In astutia ad

Li. 10. Mora. cap. 27. ante medium.

Li. 4. c. 1. p. 2. ante medium. com. 7.

* ca. 11. 2 me dio illius, to mo 5.

Inf. q. 69. ar. 2. cor. & q. 111. art. 3. ad 3.